

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 16. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste i piąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Postów obecnych na początku 99, w ciągu posiedzenia 119.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11^{1/2}.

Marszałek ozuajmia, że jakkolwiek protokół przeszłego posiedzenia jest wygotowany, siły jednakże kancelaryjne nie wydołały przepisaniu na czysto, z powodu długości tegoż protokołu. — Na przyszłym zatem posiedzeniu odczytanem będzie.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.387 włącznie. — Odpowiednie petycye, do Wydziału krajowego, do komisji administracyjnej i do komisji katastralnej, odesłanemi zostały.

Posel Demkow otrzymał od Marszałka urlop ośmiodniowy, a poseł x. Antoni Dobrzański urlop sześciodniowy.

Odczytano interpelacyę do p. Komisarza rządowego posta Trochanowskiego i współpodpisanych, tej treści: czy władzom rządowym wiadomo, iż w wielu miejscach ustawy dotyczące się nieodbywania robót, targów i jarmarków w święta ruskie nie są zachowane, przez co moralność upada? — Na tę interpelacyę odpowiedział p. Komisarz rządowy, że bez przytoczenia szczegółowych faktów nie może wchodzić w szczegóły. Istnieją rozporządzenia co do uszanowania świąt obu obrządków. O ile będzie można z interpelacyi wyciągnąć przedmiot do zbadania uchybień w tym przedmiocie, to nastąpi, — a wtedy i więcej na interpelacyę odpowie.

Z porządku dziennego sprawozdawca komisji statutów miejskich, poseł Zyblikiewicz, wnosi dalszy ciąg statutu miasta Krakowa.

Tytuły:

„O sekcjach i szczegółowych komisjach“ — składający się z §§. 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95. i 96., — i

„o zakresie działania prezydenta miasta“ — składający się z §§. 97., 98., 99., 100., 101., 102., 103., 104., 105., 106., 107. i 108.

przyjęte są przez Sejm według brzmienia projektu.

Tytuł: „O zakresie działania magistratu“ składający się z §§. 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 116., 117., 118. i 119. — przyjęty według brzmienia projektu z opuszczeniem w 111. ustępu pod lit. b), na wniosek sprawozdawcy.

Tytuł: „O stosunku władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa“, składający się w projekcie z §§. 120. i 121., przyjęty jest tak, że po §. 120. w miejsce §. 121. wchodzi cztery nowe paragrafy następujące:

§. — „Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi, postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.“

§. — „Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i wbrew ustawom nie działała.“

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza krajowa, na żądanie jej przeto prezydent miasta winien jej udzielać uchwały rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.“

§. — „Polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonania uchwały powziętej przez radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydany zakaz zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.“

§. — „Polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać rekursu przeciw rozporządzeniom magistratu lub rady miejskiej, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursu do Wydziału krajowego zanoszone być winny.“

W sprawach poruczonego zakresu działania ma być rekurs w każdym razie do politycznej władzy krajowej podany.“

Tytuł: „O wpływie władzy gminnej na sprawy dotyczące różnych wyznań religijnych, składający się z §§. 122., 123., 124., 125. i 126., — oraz tytuł ostatni, mieszczący „postanowienia przechodnie“ i składający się z §§. 127. i 128. — przyjęte są według projektu. — §. 127. na wniosek sprawozdawcy w miejsce wyrazów „naczelną władza krajowa“ ma być „polityczna władza krajowa.“

Po ukończeniu drugiego czytania projektu statutu miasta Krakowa, następuje z porządku dziennego:

Pierwsze czytanie wniosku posła Skrzyńskiego, o powiększeniu liczby posłów miejskich. — Sejm przesyła wniosek zgodnie z życzeniem wnioskodawcy do Wydziału krajowego.

Pierwsze czytanie wniosku posła x. Kaczały, o kominiarzach. Na wniosek posła Ławrowskiego wniosek ten przestany do komisji administracyjnej.

Pierwsze czytanie wniosku posła Stepka, o niektórych wydatkach kościelnych. Wniosek odesłany do komisji sejmowej konkurencyj kościelnych i szkolnych.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, na zarządzenie Marszałka następuje dalszy ciąg wniosków komisji petycyjnej.

Sprawozdawca poseł Żuk-Skarzewski.

Na wniosek komisji:

Petycję gminy Zakopana, Nr. 348. odstępuje Sejm c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem uwzględnienia ;

petycję gminy Dobromiła, Nr. 222. Sejm odstępuje c. k. Prezydium Namiestnictwa do wiadomości ; nad petycją gminy Wzdów Nr. 508. Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycję szynkarzy, cukierników, kawiarzy, traktyerników i garkuchniarzy krakowskich Nr. 491. Sejm uchwała odstąpić c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem skutecznego nadużyciom zapobieżenia ;

petycję p. Sobierajskiego Jozafata, emeryta krakowskiego, Nr. 71. Sejm uchwała odesłać do Prezydium c. k. Namiestnictwa z zaleceniem uwzględnienia, w razie prawdziwości twierdzeń w takowej wyrażonych.

Sprawozdawca poseł Gniewosz wnosi:

Na wniosek komisji petycyjnej:

Petycję gmin Dzurków, Jakobówka, Hanczarów i Bałaborówka Nr. 116. — gmin Kopyczyńce, Jabłonów i innych Nr. 405. — Stefana Dwolińskiego i Fedora Andrejczuka nr. 695. — gminy Soroki Nr. 774. — gminy Zielona Nr. 952. — Franciszka Albinowskiego Nr. 1.097. — gmin Rakowice, Łuka, Monaster i Uniż Nr. 1.116. i gminy Podwerbee nr. 1.202. — Sejm uchwała odstąpić c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem jak najprędzszego załatwienia rachunków i wypłacenia całego gminom przynależnego wynagrodzenia.

Nad petycją Nr. 140. zastępców gminy Woli niższej jaślijskiej Sejm przechodzi do porządku dziennego,

petycję tejże gminy Nr. 137. Sejm uchwała odesłać do c. k. Prezydium Namiestnictwa, dla przyspieszenia dochodzenia i rozstrzygnięcia sporu gminy Woli niższej jaślijskiej z państwem jaślijskiem.

Petycję gminy Laszki Nr. 166. Sejm uchwała przesłać do c. k. Prezydium Namiestnictwa, zalecając wstrzymanie egzekucyi.

Petycję gminy Lipie Nr. 177. — gminy Mrowla Nr. 178. i osadników na karczowiskach w Mrowli Nr. 180. Sejm odstępnie Prezydium c. k. Namiestnictwa do dalszego postanowienia.

Petycję gminy Bratkowice Nr. 181. Sejm odstępnie Prezydium c. k. Namiestnictwa dla przyspieszenia merytorycznego orzeczenia.

Petycję gminy Ranizów Nr. 266. Sejm udziela Prezydium c. k. Namiestnictwa do uwzględnienia i zapobieżenia nadużyciom, oraz przekazuje Wydziałowi krajowemu do użycia.

Petycję gmin Kombornia i Wola Komborska Nr. 267. — kowali i młynarza z Golcowy w powiecie brzozowskim Nr. 461. — gospodarzy ze wsi Blizne Nr. 1.053. — rzemieślników z Jasienicy Nr. 718. i stowarzyszenia cechowego miasta Liska Nr. 605. — Sejm uchwała odstąpić Prezydium c. k. Namiestnictwa, zalecając ich uwzględnienie.

Nad petycjami gminy Zmiennicy Nr. 719. i gmin: Machniówka, Bóbrka, Niżne Łąki i Zręcin Nr. 277. — Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycję Józefa hr. Załuskiego Nr. 369. — Sejm oddaje c. k. Prezydium Namiestnictwa dla uwzględnienia.

Petycję gminy Olszanicy Nr. 401. — Sejm odstępnie Prezydium c. k. Namiestnictwa do uwzględnienia.

Petycje: gminy miasta Kołomyi Nr. 488. — włościan z kałuskiego powiatu Nr. 507. — i mieszczan z Jordanowa Nr. 525. — Sejm przekazuje — o ile tyczą się regulowania stosunków żydów do gminy, komisji gminnej, — o ile zaś tyczą się poboru rekrutów od gmin żydowskich, komisji administracyjnej.

Petycję dzierżawców dóbr w obwodzie rzeszowskim Nr. 259. Sejm odsyła do Wydziału krajowego, aby po zbadaniu ustaw o rozkładzie i wymiarze podatku dochodowego i wpływu ich na stosunki krajowe, na przyszłym zebraniu Sejmu przedłożył stosowne wnioski, — oraz na wniosek posła Grocholskiego, do którego przyłącza się i sprawozdawca, odstępnie Sejm tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa z żądaniem ścisłego przestrzegania obowiązujących przepisów przy wymiarze podatku dochodowego, a mianowicie przywrócenia komisji mężów zaufania.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2½.

Następujące posiedzenie dnia 20. lutego z porządkiem dziennym następującym:

1. Trzecie czytanie prowizorycznego statutu dla Krakowa.
2. Sprawozdanie komisji prawniczej, o eksekucji na rzeczy ruchome.
3. Pierwsze czytanie wniosku x. Ustjanowicza, o nauce weterynaryi.
4. Pierwsze czytanie wniosku x. Ustjanowicza, o opłacie myta od bydła.
5. Pierwsze czytanie wniosku x. Trzuszczakowskiego, o seminarjach nauczycielskich.
6. Pierwsze czytanie wniosku posła Lipczyńskiego, o polityce zdrowia.
7. Pierwsze czytanie wniosku posła Tarczanowskiego, o ulżeniu ciężarów publicznych na podgórzach sanockim i samborskim.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Kazimierz Grocholski w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 16. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1349. Gmina Kozice, przez posła x. Trzeszczakowskiego, o uwolnienie od konkurencji do cerkwi domażyrskiej.
1350. Hr. Dzieduszycka Helena, przez posła Szumańczowskiego, o zabezpieczenie brzegów Sanu od wylewu.
1351. Gmina Wola Błazowska, przez posła hr. Fredrę, o pożyczkę 1.760 złr.
1352. Gmina Letnia, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę 2.500 złr. i o zwłokę do jesieni w wypłacie podatków.
1353. Gmina Wołków, przez posła x. Szwedzickiego, o pożyczkę 900 złr.
1354. Gmina Dmytrowice, przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę.
1355. Dyrekcya dóbr hr. Renarda, przez posła Grocholskiego, o zatrzymanie siedziby urzędu powiatowego w Nadwórněj.
1356. Bieniedzki Karol, dzierzawca dóbr Wolica, przez posła Grocholskiego, o odpisanie podatków lub przedłużenie terminu wypłaty.
1357. Gminy Kosmacz i Dźwiniarz, przez posła x. Mogiłuickiego, o spieszną zapomogę.
1358. Gmina Dobieszyn, przez posła Pudła, o zapomogę.
1359. Gmina Lipowica, przez posła Pudła, względem sporu o las.
1360. Gmina Lipowica, przez posła Pudła, użala się na wysoki szacunek katastralny i uciążliwe podatki.
1361. Gmina Trojczyce, przez posła Smarzewskiego, o pożyczkę 500 złr. w. a.
1362. Gmina Wojkowice, przez posła Smarzewskiego, użala się na opłaty kościelne i cerkiewne.
1363. Gmina Ciemierzowice, przez posła Smarzewskiego, o pożyczkę 260 złr. w. a.
1364. Gmina Koszyce, przez posła Smarzewskiego, o pożyczkę 1.205 złr. w. a.
1365. Gmina Twierdza, przez posła Smarzewskiego, użala się na opłaty kościelne i cerkiewne.
1366. Gmina Drohojów, przez posła Smarzewskiego, o pożyczkę 1.805 złr.
1367. Konkurenci drogi stanisławowsko - halicko - bursztyńskiej i sielecko - zaleszczyckiej, przez posła Hoppena, o zapłacenie zaległości konkurencyjnych tymczasowo z funduszu frajowego.
1368. Gmina Hołyń, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1369. Gmina Smigno, przez posła xięcia Sanguszkę, o przydzielenie do powiatu tarnowskiego.
1370. Gmina Bielina Wielka, przez posła Kaczkowskiego, o zapomogę.
1371. Magistrat miasta Nowy Sącz, przez posła Gutowskiego, o połączenie administracji dróg obwodowych z administracją dróg rządowych, lub przyjęcie takowej na fundusz krajowy.
1372. Gmina Zawadka, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o przyłączenie do powiatu liskiego.
1373. Gmina Myszkowce, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
1374. Marno Karol, właściciel dóbr Solinka, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Lisku.
1375. Gmina Stankowa, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o przyłączenie do powiatu liskiego.
1376. Gminy Zarwanica, Sapowa i Podlesinka, przez posła x. Kuryłowicza, o spieszną zapomogę.
1377. Miasto Żydaczów, przez posła x. Kuziemskiego, o zmianę ustawy wyborczej i prawo wysyłania własnego posła na Sejm.
1378. Gmina Wierzbica, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
1379. Gmina Synowucko Nizne, przez posła x. Kuziemskiego, o wstrzymanie egzekwowania zaległych opłat i sprzedaży zagrabionych rzeczy.
1380. Gmina Torki, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o odpisanie podatków i pożyczkę 2 000 złr.
1381. Gmina Torki, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
1382. Xięża wikaryusze obrządku łacińskiego w obwodzie rzeszowskim, przez posła x. Stępka, o prawo wyboru posła na Sejm, o zniesienie terna i o polepszenie bytu wikarych.
1383. Gminy Zabokruki, Harasymów i Żuków, przez posła Procaka, o wypłatę za robociznę przy gościńcu halicko - zaleszczyckim w 1852. wykonaną.

1384. Gmina Sadowice, przez posła Kobylarza, uzala się na konkurencyę do budowy łądowej i wodnej; prosza o prawo propinacyi i wzbronienie żydom zakupna gruntów włościańskich.
1385. Gminy Łapiszów i Wrzawy, przez posła Kobylarza, uzalają się na konkurencyę do budowy łądowej i wodnej; proszą o prawo propinacyi i wzbronienie żydom zakupna gruntów włościańskich.
1386. Gmina Dąbrowa Wrzawska, przez posła Kobylarza, uzala się na konkurencyę do budowy łądowej i wodnej, prosi o prawo propinacyi i wzbronienie żydom zakupna gruntów włościańskich.
1387. Janocha Walenty, włościanin z Dobieszyna, przez posła Pudła, uzala się, że drogę polną na jego gruncie przeistoczono na drogę komunikacyjną.

Z tych liczby: 1.351, 1.352, 1.353, 1.354, 1.356, 1.357, 1.358, 1.361, 1.363, 1.364, 1.365, 1.366, 1.367, 1.368, 1.370, 1.373, 1.376, 1.377, 1.378, 1.379, 1.380, 1.382 zostały odesłane do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1.355, 1.369, 1.372, 1.374, 1.375, 1.381 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju;

wreszcie liczba 1.360 do komisji katastralnej.
